

Wilder Billy (1906-2002) :)

Hollywoodsky režisér a scenárista. Preslávil sa filmami *Niekoľko rád horúce* a *Sunset Boulevard*. Držiteľ niekoľkých Oscarov.

„Nikto nie je dokonalý,“ hovorieval s obľubou režisér Billy Wilder. Bola to záverečná veta z jeho komédie *Niekoľko rád horúce*. Prvý režisér, ktorý v priebehu jedného roka vyhral troch Oscarov, už film nenakrúti. Zomrel po dlhom boji s chorobou ako deväťdesiatpäťročný.

„S Billy Wilderom odišiel veľký kus Hollywoodu. Keby nakrútil len *Niekoľko rád horúce* a *Sunset Boulevard*, stačilo by mu to na nesmrteľnosť,“ povedal Miloš Forman. „Spomínam si na jednu spoločnú príhodu. Práve som sa pripravoval na *Prelet nad kukučím hniezdom* a nevedel som, koho obsadiť do hlavnej úlohy. Povedal mi: ‘Svojho Jacka Lemmona ti tam nedám, ešte by si ho uštvál, ale čo takto Nicholson? Ten má pre tvoj film správny výraz.’ Poslúchol som ho a urobil som dobre.“

Kritika považovala Wildera za majstra rozprávača, ktorý sa sústreďoval na odhaľovanie temných stránok amerického života. Nič mu nebolo sväté a vo svojich dielach spájal inteligenciu s iskrivým vtipom. Objavil aj nezabudnuteľnú dvojicu komikov, Waltera Matthaua a Jacka Lemmona.

Vyslúžil si 20 nominácií na Oscara, v šiestich prípadoch získal cenu. Tri z nich, v kategóriách réžia, scenár a najlepší film, dostal za film *Byt* z roku 1960. V roku 1986 získal Oscara za celoživotné dielo.

Billy Wilder sa narodil v meste Sucha v bývalom Rakúsko-Uhorsku, ktoré dnes patrí Poľsku. Neskôr sa presťahoval do Viedne a po nástupe Hitlera k moci v roku 1933 emigroval do Paríža a odtiaľ do Spojených štátov.

„Nakrúcanie filmov je trochu ako prechádzka temnou miestnosťou. Niektorí ľudia zakopnú o nábytok, iní si zlámu nohy, ale niektorí z nás vidia v šere lepšie než iní. Základný trik spočíva v presvedčivosti. Každý človek je sám osebe idiotom, keď sú však ľudia spolu, stávajú sa géniami,“ odpovedal kedysi Wilder na otázku, v čom spočíva umenie nakrútiť úspešný film.